

ПРЕСЛАВСКА ДУМА

Вестникъ за култура и стопанство

Издание на Преславската градска община
Годишенъ абонаментъ 30 лева. Излиза всѣко 1 и 15 число. Брой 1 левъ

6 мартъ

Все по-вече приближава часътъ, когато българския народъ, призованъ отъ своя свещенъ дългъ, ще каже тежката си дума. И всички ония, които ще поискатъ доверие отъ му, ще трѣбватъ да се явятъ предъ него, не да му обещаваатъ, а да му представятъ себе си, съ дѣлата си, съ своитѣ мисли; а най-важното да му покажатъ кому тѣ служатъ. Защото той, народа, трѣбва да знае кой ще направлява неговиятъ избраникъ; дали неговата собствена съвестъ, или съвестта на ония, които гледатъ на държавнитѣ нужди и задачи презъ призмата на партийно-котерийнитѣ си интереси.

Ние, българитѣ отъ Преславска околия, живѣемъ съ своитѣ голѣми обществено-стопански нужди, които и до сега далечъ още не сж задоволени, а това прави живота ни, не само труденъ, но и убийственъ за бждещето ни!

И защо това? . . .

Може би защото върховнитѣ интереси на Нейно Височество партията сж били по „жизнени“ отколкото подобрене условията, които да осигурятъ поносенъ животъ на насъ и нашитѣ деца. Въ името на тоя „Върховенъ интересъ“ живота на Преславска околия е билъ непрестанна борба срещу властта, и то

за какво?

Действителността отговаря; за да нѣмаме още пѣтица, да нѣмаме поминѣкъ и . . . да западаме отъ денъ въ денъ по вече. Ето това ни донесе тая непрестанна борба, и голѣмъ е грѣха на българина-баща, който толкова години на редъ е жертвувалъ общественитѣ и ступански интереси на своитѣ деца, за да се издигатъ въ София голѣми и богато наредени кжщи, да се правятъ гуляи изъ софийскитѣ кабарета, да бждатъ задоволявани партизанитѣ, за да крепятъ партията.

И въ навечерието на 6 мартъ, когато населението отъ нашата околия, ще упражни своето върховно право и избере свой представителъ въ бждещето на едно събрание, всѣкой единъ баща трѣбва сериозно и отговорно да си помисли както до сега ли, въ непрестанна борба срещу Държавата, за да продължаватъ да тънатъ негови, тѣ деца въ икономическа нищета; или да подаде ръка на тая Държава, за да осигури нейнитѣ грижи въ подобрене на условията за културното и стопанското си издигане.

6 мартъ ще мѣри грижата на Преславци къмъ бждещето имъ!

В. Стойчевъ

Пресл. Гр. кметъ

Физиономия на Преславска околия въ просвѣтно отношение

Училището сжествува отъ момента, откогато човѣшкитѣ сжщества сж заживѣли исторически животъ. То е призвано да задоволи насжщни просвѣтни нужди на човѣка—да даде правилна насока на тѣлесното и душевно развитие на подрастващитѣ поколения, да ги възпитава въ морално, религиозно и народностно отношение съ огледъ на даденъ идеалъ и да ги подготви за практическия животъ, да ги направи истински родолюбци и граждани. За да постигне горнитѣ свои задачи, училището трѣбва да се развива съ сжщия темпъ, съ който се развива животътъ на народитѣ. То трѣбва да бжде огледало на последния. Затова днесъ училището не може да бжде такова, каквото е било вчера. Утре то ще бжде по друго отъ днесъ и т. н. Всѣки новъ денъ предявява все по нови и нови изисквания къмъ него и то неминуемо трѣбва да ги задоволява, за да отговори на действителното свое предназначение.

Ако горното твърдение приложимъ къмъ състоянието на училищата въ Преславска околия, можемъ да кажемъ, че тѣ днесъ далечъ не сж още такива, каквито трѣбва да бждатъ и каквито ги изисква новата педагогия и новото време. Въ много отношения тѣ сж изостанали назадъ отъ живота, защото голѣма частъ отъ тѣхнитѣ нужди, години по редъ сж оставали незадоволени. Чето това е така се вижда отъ следнитѣ данни: Въ Преславска админ. околия има днесъ 33 народни първоначални училища, 6 основни такива и 7 самостойни прогимназии. Въ тия училища работятъ 120 първ. учители и 49 прогимназиялни

такива, които съ усърдие, граничащо до самопожертвование, работятъ за доброто и за бждещето на своитѣ питомци. На много мѣста, обаче, учителитѣ работятъ при много тежки условия, защото липсватъ учебни училищни помѣщения, липсва необходима покривна и учебни помагала, липсватъ възможности да се постигнатъ много изисквания на днешната педагогическа наука. Така напримѣръ отъ всички 46 народни училища въ околията, за сега иматъ удобни и достатъчни помѣщения 24 училища; полугодни но недостатъчни помѣщения иматъ 8 такива, съ негодни за днешния моментъ учебни сгради сж 10, а 4 училища нѣматъ никакви собствени сгради и се приютяватъ въ наети дюкани или частни кжщи.

Не по утешителна е картината на училищната ни действителностъ по отношение училищната покривнина—чинове, маси, черни дъски, печки, омивалници, шкафове и др. Отъ всички 43 училища въ околията само прогимназията въ с. Салманово и училищата въ с. Ново-Янково и Бѣль-бръгъ сж задоволени съ покривнини, която напълно задоволява нуждитѣ имъ въ този моментъ, въ 18 други училища тя едва задоволява, а въ всички останали училища 25 на брой тя е разнебитена и негодна. Въ последнитѣ 25 училища чиноветѣ и чернитѣ дъски сж достойни за училищнитѣ музеи, но понеже нѣма нови такива, тия училища си служатъ съ тѣхъ и носятъ крайно пакостни последици за ученицитѣ, като изкривяватъ тѣхнитѣ гръбнаци, повреждатъ зрението имъ, почерцитѣ имъ и т. н.

Днесъ земеделеца-стопанинъ плаща на Държавата и общината, въ видъ на данѣци, такси, акцизи и др. 50% отъ онова, което е пласалъ въ „благословенното“ партийно минало, макаръ, че презъ 1933 година кгр. пшеница се продаваше 2'80 лв. а сега се продава 3'20 лв. (гледай АНКЕТАТА на 3 стр. 1 ца).

Съ тия 50% новата властъ, не само задоволява държавнитѣ нужди, но и монѣ да отдѣли значителни срѣдства за една голѣма благоустройствена и стопанска работа; така напр. презъ 1933 година сж определени за постройка пѣтица 146,000,000 лв., а за 1938 г. има предвидени 642,000,000 лева.

Питаме, кжде сж отивали въ миналото тия 50%?

Не по добре сж училищата въ околията и откъмъ учебни помагала географски карти, картини, кабинети, сбирки, библиотеки и пр. Отъ всичкитѣ 46 народни училища съ необходимия минимумъ помагала сж задоволени 11 училища, при 30 такива тѣ сж едва задоволителни, а въ 5 училища липсватъ почти каквито и да сж помагала. Въ тия последнитѣ отечествознание и географията се преподаватъ безъ географски карти, това по химия и физика става безъ кабинети и пр. А нека отговоримъ фактори да знаятъ, че учебнитѣ помагала за училищата сж това, каквото сж плугътъ, сърпътъ, и мотиката за земеделеца, шевната машина за шивача, чукътъ за обувача. Безъ учебни помагала преподаванията въ училищата сж словесни, знанията кухи и безполезни, тѣ неохотно се възприематъ отъ децата и скоро се забравятъ. Голѣма отговорностъ предъ бжднитѣ поколения поематъ ония председатели на училищнитѣ настоятелства, които отъ 1934 год. насамъ не сж дали или пъкъ недостатъчно сж дали на училищата за учебни помагала. За голѣмо съжаление въ околията има 4-5 председатели, които въ това отношение следва съ прѣстъ да бждатъ посочени.

Училището въздействува възпитателно върху децата съ своя дворъ, ограда, градини, чистота, окраса и др. И въ това отношение училищата въ околията не могатъ да се похвалятъ съ чувствителни постижения. Съ дворища или пъкъ съ маломѣрни такива сж 36 училища, а безъ дворища—10 училища. Отъ училищнитѣ дворища оградени сж съ солидни каменни огради само 7, съ бодливъ тѣлъ или тачки сж (Следва на 2 стр.)

Д-ръ Ил. Евревъ.

Единъ заслуженъ упрѣкъ

Народъ, който не познава своята история, не изучава географията на своята родина и не живѣе съ идентъ на своитѣ велики синове и не тачи тѣхната паметъ, е народъ, който не може да очаква по-свѣтли бжднини. Горчивъ фактъ е, че ние българитѣ или по-право нашата интелигенция се интересуваме и изучаваме повече, както чуждата история и литература, така сжщо и географията на другитѣ страни, а къмъ родната история, и литература проявяваме едно прѣстѣпно нехайство и класическо невежество. Запитайте и най-посрѣдствения интелигентъ, едва завършилъ гимназия, за епохата на ренесанса, за великата френска революция, за речитѣ на Мирабо, за Дантона, Робиспиера, за походитѣ на Наполеона и вие ще видите, че той не само не ще Ви говори върни исторически факти, но съ вдъхновение и патосъ ще Ви цитира речта на Мирабо предъ парламента и

пламенната речъ на младиятъ пълководецъ предъ Египетскитѣ пирамиди и ще говори поотдѣлно за всѣка личностъ съ най-голѣми подробности. Запитайте сжщиятъ за Априлското възстание и вие ще останете горчиво разочарованъ и оскърбенъ отъ неговитѣ отговори, защото той нѣма да може да Ви каже дори и точната дата на това велико народно дѣло. Той ще ви смѣнка нѣщо за Бенковски, за Райна Княгиня, може да Ви спомене имената на Волова, Каблешкова, но въ подробности той не може Ви каза нищо. И вие ще останете не само разочарованъ отъ неговото невежество, но ще Ви заболи душата, когато чуете тона и равнодушието, съ което той ще Ви говори за най-великото дѣло и най-великитѣ синове, каквито е създалъ до днесъ нашиятъ народъ. Вие нѣма да чуете нищо за героя на Перушица—Кочо Чистименски, за попъ Груя, тоя, който благослови

народното дѣло въ Оборище, нито за отецъ Кирила. Найсетне за оцѣ по-голѣмо Ваше огорчение вие нѣма да чуете да се спомене името и на Захари Стояновъ, онзи, който не само че бѣше избранъ въ Оборище за съветникъ на Бенковски, но който дѣли съ него презъ всичкото време възторзи, радости, поражения и който се отдѣли отъ Бенковски, само когато го повлѣкоха мжтнитѣ води на Свинорница и когато Бенковски бѣше вече убитъ. Той нѣма да знае дори, че този Захари Стояновъ е авторъ на „Записки по българскитѣ възстания“, а ако му процитирате онзи пасажъ въ предговора на професоръ Александъръ Балабановъ къмъ тѣзи записки, кждето той нарича Захари Стояновъ българскитѣ Тукидитѣ, той ще Ви изгледа съ недовѣрие.

Печална действителностъ! Но за съжаление действителностъ.

Като горещъ поклонникъ на този голѣмъ българинъ, миналото лѣто решихъ да посетя родното му село Медвенъ, Котленско, за да се полюбувамъ

на върховетѣ, чукаритѣ и усойтѣ, които закрѣмиха този неспокоенъ духъ, да видя и родната му стрѣха, огнището, кждето се роди българскитѣ Тукидитѣ. Знаехъ предварително, че бащината му кжща е запазена. Когато приближихъ селото, въпрѣки умората отъ дългия пѣтъ, азъ съ нетърпение очаквахъ да срещна първиятъ Медвенчанинъ, за да го запитамъ кжде е кжщата на Захари Стояновъ. Ето и на-среща ми излѣзе младъ, стегнатъ и енергиченъ мжжъ, едва миналъ четиредесетъ години. Азъ го спрѣхъ и го запитахъ, може ли ми посочи кжде се намира кжщата на Захари Стояновъ. Той подигна рамене, кимна отрицателно съ глава и каза. Господине, азъ не съмъ отъ тази махала и не мога да Ви кажа. Помислихъ че той разбра, че азъ търся нѣкой неговъ съселанинъ и побѣрзахъ да му обясня за кой Захари Стояновъ е думата, но въпрѣки това, той не можа да ми каже кжде се намира тази кжща, дори се осъмни дали дали тя сжествува въобще.

И този младъ човѣкъ ималъ завършено петокласно образование и той незнае кой е Захари Стояновъ, не познаваше своя съселанинъ, който направи известно името на Медвенъ и който е гордостъ на единъ народъ.

Вървя изъ улицитѣ, питами и разпитвахъ всѣки срещнатъ човѣкъ, докато една стара баба ме насочи изъ една тѣсна крива уличка, въ която видѣхъ една стара и полусрутена отъ едната страна кжща. „Това е кжщата на Захари Стояновъ“—ми каза бабата. Гледамъ азъ, звѣря се по двора, дано видя нѣкакъвъ надписъ, нѣкакъвъ знакъ, по който да личи, че действително, тази е кжщата. Но нищо подобно! Почукахъ на портата. Показа се една стара, прегърбена бабичка. „Бабо, това ли е кжщата, кждето се е родилъ и живѣлъ Захари Стояновъ?—питами азъ. — Тази, тази баба, тази е кжщата на Дженда Стояновъ—каза тя, топло и любезно. Азъ се зарадвахъ много, като си помислихъ, че това ще да е нѣкаква негова род-

Физиономия на Преславска околия въ просвѣтно отношение

(Продължение от 1 стр.)

оградени 25, а 14 сж безъ всѣкакви огради. При училищата иматъ уредени градинки 14, а безъ такива сж 32. Това последното се дължи главно на липсата на огради или на липсата на вода за поливане. Съ примѣрна чистота уредба и окраса могатъ да се похвалятъ 18 училища, съ добри такива—16, а съ задоволителна—12. Сериозна прѣчка въ това отношение е нехайството или пѣкъ отказитъ на председателитъ на училищнитъ настоятелства да доставятъ подово масло или етажерки за подреждане детскитъ обулки и др.

При всички училища отъ околията се полагатъ системни и постоянни грижи за личната хигиена на децата. Затова последната е вече значително подобрена. Тя е много по добра тамъ, където има училищни бани. Такива за сега има въ гр. Преславъ и с. Осмаръ. Въ с. Златаръ училищната вана е доизкарана, но не се използва, защото нѣма воденъ източникъ за снабдяването ѝ съ вода. Настояващата на учителитъ и на инспекцията да се изкопае кладенецъ, останаха „гласъ вопиющъ въ пустини“. Имаше всичката възможностъ да се доизкара училищната баня въ с. Иваново, но поради слабия интересъ отъ страна на общинага къмъ нея, тя остана вече цѣла зима въ полузавършенъ видъ. Предстои да се строятъ презъ настоящата година училищни бани въ с. с. Бѣль-Брѣгъ, Ново-Янково и Драгоево. Дано бждемъ честити да ги видимъ построени и да почнатъ да се използватъ.

За сега при 20 училища отъ околията има открити безплатни ученически трапезарии предимно за бедни деца, където тѣ получаватъ закуска или обѣдъ. При открититъ до сега трапезарии се хранятъ около 800 деца. При другитъ 26 училища нѣма уредени трапезарии, защото нѣма елементарни условия за това, главно липсватъ помѣщения за тази целъ. А това начинание следва да се разшири до размѣри, че въ трапезариитъ да могатъ да се хранятъ всички деца, които посещаватъ училищата.

За сега въ околията нѣма уредени детски игрища въ нито едно село, нито пѣкъ въ гр. Преславъ. Нѣма открити и

детски градини. Отъ две години въ Преславъ презъ лѣтната ваканция се открива въ продължение на 1 месецъ лѣтна детска градина, която се посещаваше отъ 40—45 деца отъ 5—7 години съ много добри резултати.

Въ околията сж построени 3 сгради за детски лѣтoviща — въ с. с. Тройца, Смѣдово и гр. Преславъ. Последнитъ две сж още недоизкарани. Ако презъ предстоящата пролѣтъ тѣ се доизкаратъ, ще може презъ лѣтото въ тѣхъ да отпочиватъ и възстановятъ силитъ си не по-малко отъ 300—400 деца отъ околията.

Тѣзи сж въ едри линии най-очевиднитъ и належащи нужди на училищата отъ околията. При добро желание на малко усилия отъ страна на училищни настоятелства, общински съвети, кметове и учители въ нѣколко години по редъ тия нужди ще бждатъ сведени до минимумъ. Тогава училищата ще станатъ истински домове за възпитание и човѣщина. Нека ржководнитъ фактори си взематъ бележка отъ изнесеното и нека се проникнатъ отъ съзнанието, че училището е много важенъ институтъ въ днешно време, че то трѣбва да стои на прѣвъ планъ въ политиката на държава и общини. Нека винаги се помни отъ стговорнитъ фактори вѣчната истина, че „който строи и урежда училища, той събаря затворитъ“.

Окол. Учил. И-ръ: К. Поповъ

Афоризми:

Никому свѣтовния пѣтъ не е посланъ само съ р о з и, а напротивъ, срѣщатъ се повече търни, бодили и камънаци.

Все пакъ младинитъ сж пролѣтъта на живота и ако въ тая възраст нѣма вѣзторгъ (ентузиазъмъ), то отъ живота на младитъ много малко може да се очаква.

Безъ разумъ и моралъ нищо добро не може да се очаква въ живота.

Не плювайте въ кладенеца, защото може да стане нужда да пиете водата му.

Езикътъ кокали нѣма, ала кокали троши.

II.

Ст. Данисковъ, агрономъ.

Общински мѣроприятия, за повдигане благосъстоянието на селото

Повдигане благосъстоянието на нашето село зависи въ голѣма степенъ отъ подобрене то на нашето земеделско производство. Държавата и общинитъ иматъ да играятъ значителна роля въ тоя сложенъ процесъ. Държавата обаче не може да даде своята помощъ въ оня размѣръ, който се желае. За тая година наприкладъ тя е отдалѣла 5.17% отъ срѣдствата на своя разходенъ бюджетъ за цѣлото Министерство на земедѣлието и държавнитъ имоти. Тия така предвидени кредити сж съвсемъ недостатъчни, за да се внесе нѣкакво особено подобрене въ поминѣка на земеделското население, което както се знае, е повече отъ 80% отъ цѣлото такова на страната. Ето защо налага се общинитъ да подематъ и реализиратъ редъ инициативи, които М-вото на земедѣлието чертае.

Главниятъ клонъ на нашето земеделско стопанство си остава производството на зърнени храни. Колкото и да отиваме къмъ трансформация на земедѣлието, този клонъ ще си остане единъ отъ най-важнитъ и значителни, защото преди всичко трѣбва да се осигури за народа въ страната ни най-важното и потребно благо — хлѣба. Но производството на зърно е все още поставено на много примитивни начала. Тукъ общинитъ иматъ да играятъ една голѣма роля.

За да може да се замѣнятъ обикновенитъ пшеници, ечемци, слънчогледи и пр. съ сортови такива, които даватъ много повече добивъ и сж противоустойчиви на редъ болести, на измръзване, зрѣятъ порано и пр., общинитъ ще трѣбва да доставятъ отъ държавнитъ и частнитъ семепроизводителни стопанства сортови семена и ги даватъ на стопанитъ съ известно намаление. Това трѣбва да се върши редъ години наредъ, за да може да се направи една пълна обмѣна на посѣвния материалъ. Общинитъ лесно биха могли сами да организиратъ свои семепроизводителни стопанства, за което биха намѣрили най-широка подкрепа.

Болеститъ по зърненитъ култури унищожаватъ голѣма частъ отъ производството. Нерѣдко сж случаитъ гдето 60%

отъ реколтата на отдѣлни стопанства бива унищожена само отъ главнята. И тукъ общинитъ има да играятъ много голѣма роля. Съ построяването на семечистителни и обеззаразителни станции, които вече по законъ трѣбва да се строятъ, съ снабдяването имъ съ нуждния инвентаръ—единъ триоръ и нѣколко лотри, съ набавянето препарати за борба съ болеститъ и съ принудата, която общинитъ лесно могатъ да наложатъ за задължително почистване и обеззаразяване на посѣвния материалъ, тѣ ще спомогнатъ да се увеличи реколтата годишно съ нѣколко милиарда лева — стойността на онова зърно, което бива унищожавано отъ болести.

За да може производителъ да добие една по-добра цена при продажбата на тия храни и да бжде запазенъ отъ спекулата и измамитъ, дългъ се явява на общинитъ, въ които има пазарище да построятъ и обзаведатъ специална житна борса.

Не по-малко се очаква отъ общината за повдигане скотовѣдството въ нашата страна, особено като се знае, какво богатство за нашия земеделски стопанинъ представлява работния и продуктивния му добитѣкъ.

Една отъ най-важнитъ грижи на общината трѣбва да бжде да се снабди съ нуждното число мжжки разплодници. Отъ липсата на такива годишно оставатъ незаплодени премного животни, което е една голѣма загуба, както за земеделския стопанинъ, така и за народното ни стопанство.

Общината трѣбва да положи и много грижи за доброто гледане и правилното използване на тия животни, защото тѣ сж една голѣма ценностъ и продуктъ на много грижи и срѣдства. И за да може общината да запази тия ценни разплодници първата ѝ грижа трѣбва да бжде да се снабди съ модеренъ и хигиениченъ оборъ.

Общината, обаче трѣбва да се грижи, щото и стопанитъ да могатъ да запазятъ приплодитъ на своитъ животни, за да може тия последнитъ да развиятъ своитъ положителни качества най-широко. Ето защо

ХРОНИКА

Направени сж постѣпъ предъ пребиваващия въ гр. ни преди известно време т. ски инспекторъ, за стѣсняване обсега на площъ на лови развѣдникъ. Известно е, плодъ на неразбиране нукъ тѣ на населението и заварднето на цѣлата гора око Преславъ, поради което до тѣка на Преславенци е лишено отъ паша и населението повено въ невъзможностъ да хранва добитѣка си. Изтъкватъ тия нужди се настоява щото и предъ Господина Министра Йововъ, въ най-скоро време да се разреши въпросъ и внесе нужди: успокоение всрѣдъ населението. Както г-нъ Министра, и г-нъ Инспектора ни увѣриче въ най-близко време ще удовлетвори искането на населението и премахне една недачностъ, която толкова времьормозѣше Преславскитѣтели.

Поради независащи отъ дакцията причини, фейлето „Портрети около моникса“ можа да се помѣсти въ догашнитъ броеве на вестникъ. Това ще стане въ единъ следнитъ броеве.

По увѣрението на Г-нъ Министра Йововъ, къмъ срѣдъна месецъ мартъ ще се започне постройката на линия Крумово—Преславъ.

Нашия добъръ приятел Г-нъ Карановъ, Касиеръ на З. К. Банка, е премѣстенъ повишение въ Исперихъ. Желаваме му успѣхъ въ новата работа.

Г-нъ Министра Йововъ съобщилъ, че градъ Преславъ включенъ въ списъка на оградено, въ които е отредено презъ иднитъ нѣколко години да се построи и сграда за по

тя трѣбва да поощрява малки премии ония стопанства, които обезпечаватъ модерностъ и продуктивностъ на своитъ стопанства съ необичайнитъ стопански сгради, кетори, торища и пр. А за може да се наложи едно правилно хранене на животнитъ трѣбва да се грижи за правилното използване паша за почистване на меритъ, за личаване фуражнитъ площикато за случая дава на всѣкомакниство отъ общинскитѣми по 1—2 декара изключително за тая целъ.

(Следъ)

нина, отъ която бихъ научилъ нѣщо за детството на онова немирно палаво овчарче, което се научи да чеге на осемнадесетъ години и прослави Родината си.

И колко бѣхъ огорченъ, когато научихъ отъ нея, че тя нѣма родство съ Дженда (Захари Стояновъ — тѣй го наричатъ въ Медвенъ) и че преди години нейниятъ мжжъ купилъ тази кжща отъ Българската Земеделска банка, която я продала за борчъ.

И нито поменъ, нито знакъ дори, че тукъ се е родилъ онзи, когото днесъ професори наричатъ Българския Тукидитъ, който отъ овчарската тояга, стигна до Оборище, и бѣше посоченъ отъ първото велико народно събрание за съветникъ на Бенковски, който провъзгласи съединението на Северна съ Южна България, който бѣше председателъ на Народното събрание, и представителъ на България въ най-културната страна — Франция.

И всѣки на моето мѣсто не би се здържалъ да не каже. — Недостойно и непризнателно

племе. — Сбогувахъ се съ бабата и съ наведена глава тргнахъ по кривитъ улици къмъ центъра на селото. Рой мисли бродѣха въ главата ми. Прехвърлѣхъ въ паметта си всички моменти, които сж ми направили силно впечатление изъ „Записки по българскитъ възстания“. Но една мисль като желѣзенъ колъ се бѣше забила въ главата ми и не ме напушаше. — Може ли такова нехайство и такава непризнателностъ!

Навлизамъ въ центъра на селото и ето че предъ менъ изпъкна малко площадче, въ единия край на което видѣхъ буйна чешма, около което като вѣнецъ се обвиваха разкошни японски рози и нѣкакъвъ бюстъ въоу чешмата, челото на който покриваха разцвѣтлитъ рози. Пребързана съмъ ана-темо салъ, си помислихъ азъ, ето това ще да е бюста на Захари Стояновъ. Та и кой може да бжде другъ? И при това каква замисль! Тая чешма символизира неизчерпаемиятъ изворъ на вдъхновение, който представлява дѣлото

и творчеството на този голѣмъ българинъ и надъ челото му живѣе вѣнецъ отъ рози, каква замисль и какво хубаво съчетание! Приближихъ се смиренно и свалихъ шапката си, за да отдамъ почитъ и се поклоня предъ този великъ синъ на България, като престояхъ една минута съ наведена глава.

Следъ това, почнахъ да разглеждамъ образа и да търся прилика между него и портретътъ на Захари Стояновъ, който всѣки моментъ можехъ да си припомня съвършено ясно. Но ето че азъ не виждамъ брадата на Захари Стояновъ, вирамъ се по добре и чакъ сега разбирамъ, че горчиво съмъ се измамилъ. Това е другъ образъ подъ който прочитамъ надписъ: „Инженеръ Богаловъ“. Разпитахъ и научихъ, че този работливъ и честенъ Медвенчинъ е положилъ много трудъ време и грижи и подкрепилъ и материално едно голѣмо дѣло, каквото представлява завършения водопроводъ въ Медвенъ, виновникъ за което е именно този добъръ българинъ—инженеръ Богаловъ. Въ

знакъ на дълбока признателностъ неговитъ съселани слагатъ плоча съ неговия образъ на тази чешма, която е въ центъра на селото. Всѣки би помислилъ, че азъ горещиятъ поклонникъ на Захари Стояновъ съ пренебрежение и ненавистъ бихъ погледналъ на тази плоча, която е изразъ на благодарността на едно признателно село, къмъ единъ вѣренъ свой синъ. О, не! азъ още единъ пжгъ отъ сърдце се поклонихъ предъ дѣлото на този вѣренъ синъ на селото и пожелахъ всѣко село и всѣки градъ въ България да роди по единъ инженеръ Богалевъ.

Тръгнахъ къмъ отсрешното кафене, където сварихъ доста селяни насѣдали по пейкитъ. Заговорихъ съ тѣхъ но мжката ми не ме напушаше. Болеше ме, душата ме болеше и пакъ си повторихъ, наистина, недостойно и непризнателно племе сме.

Преди да въздигнемъ паметници на нашитъ творци на материалната ни култура, дългъ свещенъ ни зове да въздигнемъ по рано паметници на

ония, които пролѣха кръвта си и разпилѣха коститъ си за знайни и незнайни върхове чукари, за да ни създадатъ самостоятеленъ и свободенъ народъ.

И тази бедна и полусрутена селска кжщурка, край огнището на която се роди единъ голѣмитъ апостоли на наша наднационална свобода, трѣбва честта и името на българскъ народъ да бжде превърнато въ музей, въ който да се изтъкватъ като светиня следнитъ нѣща: овчарската тояга, шарната овчарска торбичка напънена съ книги, винчестеръ пшкка и една писалка, които символизиратъ пѣтя, по който мина този самобитенъ талантливъ койго отъ овчарската тояга чрезъ книгата, пушката и пѣротото се издигна не само най-високия постъ въ управлението на нова България, а и записа името си въ златнитъ страници на нашата история като честенъ и самоотверженъ борецъ за идеалитъ на своенародъ. И въ този музей идватъ да се покланятъ вси българи, които мислятъ за родъ и родина.

АНКЕТА

Подписанитѣ: Юрданъ Кировъ отъ гр. Преславъ, Янко Кинчевъ отъ с. Кирилово, и Георги Мариновъ отъ с. Имренчево, членове на Преславския Общински Съветъ, съставляващи комисия натоварена отъ общинския съветъ, да направи анкета за да се установи какви държавни и общински данъци, такси, акцизи и др. е плащалъ единъ земеделецъ—стопанинъ отъ 1931 г. до днесъ. Сжитѣ следъ като проучихме партидитѣ на 10 различни лица презъ горнитѣ години.

УСТАНОВИХМЕ:

№ по редъ	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	година	Поземленъ данъкъ	Данъкъ сгради	Полска паша	Такса вода	Сметъ	Скотов. паша	Еднодн. доходъ	Такса кола	Землед. камари	Землед. задруги	Всичко	Беглинь		Анцизъ	
														Овце	Кози	Вино	Ракия
1	Петъръ Д. Мутафовъ отъ гр. Преславъ	1931	1570	178	45	480	—	—	—	—	—	—	2273	8	11	30	80
		1932	1570	178	40	300	—	—	—	—	—	—	2088	8	11	30	80
		1933	1570	178	56	300	—	—	—	—	—	—	2104	8	11	30	80
		1934	1570	178	40	265	—	—	—	—	—	—	2053	8	11	50	80
		1935	785	178	32	130	40	—	25	25	—	60	1275	6	9	45	70
		1936	402	53	16	190	27	8	25	25	—	60	805	6	9	30	50
		1937	402	53	24	190	27	12	25	38	11	60	842	6	9	30	50
2	Петъръ К. Шоповъ отъ гр. Преславъ	1931	1236	152	—	420	—	—	—	—	—	—	1909	8	11	30	80
		1932	1236	152	60	265	—	—	—	—	—	—	1713	8	11	30	80
		1933	1236	152	47	265	—	—	—	—	—	—	1700	8	11	30	80
		1934	1236	152	42	265	—	—	—	—	—	—	1695	8	11	50	80
		1935	618	152	16	250	40	—	25	25	—	60	1186	6	9	45	70
		1936	384	97	—	250	54	—	25	25	—	60	895	6	9	30	50
		1937	384	97	—	250	54	—	25	38	11	60	919	6	9	30	50
3	Стою Кара Ивановъ отъ гр. Преславъ	1931	1792	366	58	480	—	—	—	—	—	—	2696	8	11	30	80
		1932	1792	366	55	300	—	—	—	—	—	—	2513	8	11	30	80
		1933	1792	366	28	300	—	—	—	—	—	—	2486	8	11	30	80
		1934	1792	366	31	300	—	—	—	—	—	—	2489	8	11	50	80
		1935	896	366	25	250	40	25	25	25	—	60	1687	6	9	45	70
		1936	648	145	22	250	70	12	30	25	—	60	1262	6	9	30	50
		1937	648	145	20	250	70	16	30	38	15	60	1282	6	9	30	50
4	Тодоръ М. Йововъ отъ гр. Преславъ	1931	1812	523	75	350	—	—	—	—	—	—	2760	8	11	30	80
		1932	1812	523	50	250	—	—	—	—	—	—	2635	8	11	30	80
		1933	1812	523	43	250	—	—	—	—	—	—	2628	8	11	30	80
		1934	1812	523	38	250	—	—	—	—	—	—	2623	8	11	50	80
		1935	906	523	—	200	60	—	40	25	—	60	1814	6	9	45	70
		1936	514	67	30	200	36	—	40	25	—	60	972	6	9	30	50
		1937	514	67	—	200	36	—	40	38	15	60	960	6	9	30	50
5	Христо С. Сжбевъ отъ гр. Преславъ	1931	576	148	30	240	—	—	—	—	—	—	994	8	11	30	80
		1932	576	148	20	150	—	—	—	—	—	—	894	8	11	30	80
		1933	576	148	31	150	—	—	—	—	—	—	905	8	11	30	80
		1934	576	148	31	150	—	—	—	—	—	—	905	8	11	50	80
		1935	288	148	16	130	20	—	10	25	—	60	717	6	9	45	70
		1936	214	62	16	130	30	8	10	25	—	60	555	6	9	30	50
		1937	214	62	16	130	30	8	10	38	6	60	574	6	9	30	50

Въ горната таблица се включва и 60 лв. чл. вносъ и фондъ „посмъртна помощъ“ на Земеделската Задруга, срещу които всѣкой починалъ земеделецъ — стопанинъ ПОЛУЧАВА ПОМОЩЬ 3000 лева.

гр. Преславъ, 15 декемврий 1937 год.

Комисия: { (п) Юрданъ Кировъ
(п) Янко Кинчевъ
(п) Георги Мариновъ

РАЗРЕШЕНИ СРѢДСТВА ЗА ПОСТРОЙКА НА ПЪТИЩА ПО БЮДЖЕТИТѢ НА ДЪРЖАВАТА:

За 1933 год.—146,450,000 лева,
„ 1934 год.—129,137,000 лева,
„ 1935 год.—245,250,000 лева,
„ 1936 год.—228,250,000 лева,
„ 1937 год.—407,000,000 лева,
„ 1938 год.—642,000,000 лева,

ЦИФРИТѢ ГОВОРЯТЪ!

На 3 априль ще се състои въ Преслав голѣма изложба-пазаръ, за разплодни животни, угоенъ добитѣкъ и коне. На най-хубавитѣ екземпляри ще се раздадатъ общо 25,000 лева награди. Поканени сѣда при сѣтствуватъ и закупуватъ добитѣкъ военни комисии

и търговци износители. По тоя случай Преславската Градска Община устройва голѣми конски надбѣгвания и борби, на победителитѣ ще се дадатъ ценни награди.

Печат. Прес. Търговски & Синове — Шумъ

Преславско Градско Общинско Управление

Обявление № 941

На 16-ия день следъ публикуване настоящето въ в-къ „Преславска дума“ отъ 10 до 12 часа въ кметското намѣстничество с. Алусиянъ ще се произведе публиченъ търгъ съ явна конкуренция за отдаване подъ наемъ училищния дворъ—градина отъ 9 декари. Наеменъ срокъ отъ 1. IV. 1938 год. до 1. VII. 1940 година съ първоначаленъ наемъ на декаръ за година 50 лв. Залогъ за правоучастие въ търга 10%. Закона за Б. О. П. задължителенъ за конкурентитѣ.

Всички разноси сж за смѣтка на последнитѣ.

гр. Преславъ, 23. II. 1938 год

Кметъ: В. Стойчевъ
Бирникъ: Ив. Гочевъ

Преславско Градско Общинско Управление

Обявление № 942

На 16-я день следъ публикуване настоящего въ в-къ „Преславска дума“ отъ 8 до 12 часа на самото мѣсто ще се произведе публиченъ търгъ съ явна конкуренция за отдаване подъ наемъ общинската зеленчукова градина мѣстността „Омортаговиятъ мостъ“ отъ 9 декари за срокъ три години, начиная отъ 1. I. н. г. съ първоначална цена 300 лв. на декаръ годишно.

Искания залогъ за правоучастие въ търга е 10%. Закона за Б. О. П. е задължителенъ за конкурентитѣ.

Всички разноси сж за смѣтка на последнитѣ.

гр. Преславъ, 23. II. 1938 год.

Кметъ: В. Стойчевъ
Бирникъ: Ив. Гочевъ

Пестете паритѣ си, купувайте само електрическата лампа

КАЧЕСТВО ГАРАНТИРАНО.
Най-голѣма дълготрайность.

КУПУВАЙТЕ САМО
усъвършенствованата
електрическа лампа

БЕЛФА

Обилна, приятна свѣтлина и
най-голѣма дълготрайность!

Рекламирайте въ „Преславска дума“

„ТУЙ-ОНУЙ“

Стоя си, знаешъ, самъ на „старата черница“ и си мисля, слушайки старцитѣ на съседната маса, за нашия „езикъ свещенъ на дѣдитѣ ни“ и се чудя на ония официални и неофициални ратници за обогатяването на родната ни речъ и изчистването ѝ отъ разни „чуждици“, т. е. ония думички, които учениитѣ контрабанда сж вмъкнали презъ границата на нашия пребогатъ езикъ.

А богатъ си е езика ни! Имаше си едни такива общи понятия и изрази, че кждето и да ги сложишъ въ приказката си, точно на мѣсто отиватъ, и тѣй да се каже, богати впечатления, представи и... туй-онуй добавишъ.

Ето на — срѣщамъ вчера приятеля си П.; гледамъ го избръснатъ, докаранъ и закачливо го питамъ:

— Какво си се така докаралъ—брѣснатъ...?

— Отивамъ при жената въ село, знаешъ, поизцапалъ съмъ се и туй онуй... и се усмихва, като мома, когато я питатъ иска ли да се омжжи за любовника си.

И ето азъ го разбирамъ напълно. Гледамъ го младъ, силенъ мжжъ и съ едно подмигване му давамъ да разбере, че влизамъ въ положението му и, че е необходимо човѣкъ отъ време на време да понавестява булката си, за да не кръшне нѣкой отъ двамата — знаешъ, млади хора, кръвта имъ ври, а пѣкъ наоколо пълно съ туй онуй...

Богатъ е, казвамъ ти, езика ни! Съ кой другъ езикъ би се така бързо и добре разбралъ? Тамъ знаешъ, разни „сексуалности“, „потрѣбности“, „сѣпружески обязанности“ и тѣмъ подобни неразбирьоши трѣбва да употребишъ и пакъ нѣма така приятно да се погѣделичка

съзнанието и представата ти за туй-онуй...

Срѣщамъ другъ познатъ. Питамъ го:

— Какъ си?
— Като махнешъ туй-онуй, добре съмъ.

И азъ го разбирамъ. Безъ да се впуска въ подробности и да употребява „цвѣтущи изрази“ изъ „високопарния стилъ“ разбирамъ, че парици си нѣма човѣка, че кждата и домоцадиято му иматъ нужда отъ много работи, а иначе си е здравъ, иска му се да си похапне, попиине и туй-онуй... знаешъ, разни привлѣкательности и удоволствия има...

Седя си, значи, спомнямъ си за разнитѣ случаи изъ нашата езикова изразность и си повтарямъ на ума: Богатство! голѣмо богатство се крие въ тия наши „общии понятия“ и изрази. Отъ разни деликатности и прочие неудобства те отърватъ тия изрази, когато се намиращъ на тѣсно.

Спомнямъ си за единъ про-

цесъ гледанъ въ единъ Окрж женъ сждъ (бившъ).

Една мома се тжи противъ любовника си за измама и злепоставяне. Следъ обичайнитѣ въпроси за възраст, семейно положение и туй-онуй, председателя поканва тжжителката да разправи подробно за обстоятелствата и събитията, при които „измамника“ е извършилъ наказуемото дѣяние.

Тя започва съ плачливъ тонъ:

— Господинъ председателю, той... той ме задирѣше... всѣка вечеръ на хорото... приказваше ми любоеени думи... казваше ми, че ме иска за жена и... и... ме молѣше да отидеме на разходка въ салкъмовата горичка, оная дека я садихме съ госпожицата, като ученички... Ехъ, най-после азъ се съгласихъ и една вечеръ отидохме...

— Е, после?

— После... после, господинъ председателю, той ме улови за ржката и...

— ...и после?

— После зѣ, че ме прегърна... започна да ме цѣлува и... туй-онуй...

— Какво „туй-онуй“?

— ... туй-онуй, господинъ председателю...

— Е какво „туй-онуй“, пита нетърпеливо председателя.

— ...е тѣ... това, господинъ председателю, отговаря тжжителката и посочва „вещественото доказателство“, завито въ пелени и оставено въ скута на майка ѝ.

Е, драги, ако не бѣше този тѣй богатъ нашъ изразъ, какъ щѣше потърпевшата да разправи „подробно“ всичко на Почитаемия сждъ, предъ пълна зала и предъ ония зевзеци адвокатитѣ?

Защото, знаешъ, да направишъ туй-онуй е лесно, ама да го разправишъ не е тѣй лесно.

Ако ти харесва, азъ пакъ ще ти разправа за туй-онуй.

Вѣнецъ

ПРЕСЛАВСКА ПОПУЛЯРНА БАНКА

П О К А Н А

Съгласно чл. чл. 43 и 45 от устава на банката и протокол № 1 от 7 февруарий н. г., управителния съвет поканва г-да членовете на банката на 14-то редовно събрание, което ще се състои на 13 март н. г. в 9 часа сутринта в читалищния салон в гр. Преслав, при следния дневен ред:

1. Отчет на управителния съвет и доклад на контролния съвет за дейността през 1937 г. Четене ревизионния протокол на съюза на популярните банки.
 2. Удобрение годишния баланс и ведомостта за загубите и печалбите за 1937 г.
 3. Освобождаване от отговорност членовете на управителния и контролния съвети.
 4. Даване мандат на управителния съвет да определя и изменя тарифата на банката; да определя размера и начина за кредитиране на членовете и определя задължителния дялов капитал за използване кредит.
 5. Даване мандат на управителния и контролния съвети да избират и изпращат делегати на разни конгреси, конференции, срещи и др.
 6. Даване мандат на управителния и контролния съвети да работят и съдействат за постройка на районна кооп. винарска изба и членуване на банката в нея.
 7. Удобрение бюджета за 1938 г.
 8. Избор на един действителен член на управителния съвет, вместо излизания по ред Стоян Ж. Момов и трима запасни членове на същия съвет. Избор на трима действителни членове на контролния съвет и двама запасни на същия съвет.
- Ако на 13 март н. г. не се явят на общото събрание повечето от половината членове, същото се отлага и ще се състои на 20 март н. г. на същото място и час и съ същия дневен ред, без да се издава друга покана и се счита редовно и законно, колкото и членове да се явят (чл. 47 от устава).
- На събранията сж длъжни да присъствуват всички членове. Тия от тях, които нямат възможност да присъствуват, упълномощават друг член да ги представлява. Пълномощието се подписва от банката и депозира там един ден преди събранията.
- Баланс и ведомостта за загубите и печалбите сж в банката на разположение на интересующите за прегледане.

Преслав, 18 февруарий 1938 г.

Председател: (п.) Дим. Марков

Подпредседател: (п.) Ив. Митев

БАЛАНС
За 31 декември 1937 година.

А К Т И В Ъ		Един. суми	Общи суми	П А С И В Ъ		Един. суми	Общи суми
Разполагаеми средства				Собствени средства			
Каса		19383		Дялов капитал		837800	
Кредитна централа — свободни средства		1220907		Резервен		161701	
Ценни книжа		1777500	3017790	Фондове: Културен		25157	
Пласименти въ кредит				Подпомагане кредитни кооперации		2778	
Заеми срещу поръчителство		617737		Други		94040	112147
Заеми срещу залози		59900		Корективни сметки			
Текущи сметки срещу поръчителство		136934		Амортизации имоти		103383	
Заеми по занаятчийски кредит		20596		Амортизации съмнителни вземания		78855	182237
Вземания по закона О. Д. З. К.		546375		Влогове			
Съдебни вземания — банкови		146378		Срочни влогове		409388	
Съдебни вземания — занаятчийски кредит		9194	1536514	Детски влогове		801212	
Пласименти въ стопански предприятия				Спестовни влогове		2728300	
Собствени производства		1219873	1219873	Текущи кредиторни сметки		627733	
Имоти и съучастия				Влогове за гаранции		106837	467347
Движими имоти		111699		Кредити			
Недвижими имоти		212317		Б. З. К. Банка — занаятчийски кредит		72856	72856
Дялове въ кредитна централа		91000		Стопански предприятия			
Дялове другаде		25000	440016	Общи продажби		20875	20875
Разни активи				Разни пасиви			
Временни сметки		50436	50436	Временни сметки		150181	
Активъ			6264629	Преходни активи и пасиви		7639	
Условни активи				Печалба		35894	19371
Длъжници по гаранции — записи на заповѣди		12140	12140	Пасивъ			6264629
Всичко активъ			6276769	Условни пасиви			
Статистически сметки				Гаранции		12140	12140
Кредитна централа — депо за гаранции за влоговете		900000		Всичко пасивъ			6276769
Кредитна централа — депо срещу кредит		1777500		Статистически сметки			
Чужди полици за събиране		90305		Депо въ кредитна централа		267750	
Депозити — срещу кредита		190000		Седанти		90305	
Депозити — ценности депозирани за гаранции		140000	3097805	Депозанти		33000	
Обща сума			9374574	Обща сума			9374574

ВЕДОМОСТЪ

За загубите и печалбите на Преславската популярна банка на 31 декември 1937 година.

РАЗХОДИ		ПРИХОДИ	
Бюджетни разходи			
За персонал	104619	Лихви отъ заеми с/шу поръж.	146806
Канцеларски	7858	Лихви отъ облекч. дѣла	139707
Освѣтление и отопление	2814	Лихви отъ занаятч. заеми	4203
Командировки	5647	Лихви отъ заеми за гар.	3594
Възнагр. управ. тѣла на зас.	7880	Лихви отъ акт. тек. сметки	7744
Помощи	2900	Лихви отъ банк. излишѣци	32978
Порто и телефон	4683	Лихви отъ отдѣла	50000
Абонаментъ вестници и спис.	2049	Печалби отъ общи доставки	33771
Застраховки	991	Ликвидир. стари сметки	138087
Разни	2851	Комисиони отъ преводи	1830
Погашения		Комисиони отъ инкасо	213
Амортизация на имотитѣ	15169	Такси и порто	6986
Лихви		Разни приходи	1949
Повърнати лихви по заеми	3348		
Отнесени лихви къмъ 1938 г.	13639		
Лихви на срочни влогове	23911		
Лихви на безср. влогове	18182		
Лихви на спестовни влогове	117967		
Лихви на детски влогове	42900		
Лихви на гаранц. влогове	2887		
Лихви занаятч. кредит	3842		
Преходни лихви	129219		
Разни разходи	508		
Разни изправления	327		
Чиста печалба	53677		
За данѣци	17783		
10% и недѣл. остатѣкъ за резервенъ фондъ	3993		
5% Културенъ фондъ	1794		
2% Пенсионенъ фондъ	718		
5% Фондъ несѣб. взем.	1794		
7% Фондъ постр. здание	2512		
4% Възн. упр. съв. — откъзватъ сж	—		
2% „ контр. „	—		
5% „ чиновницѣтѣ „	—		
60% Дивидентъ	25083		
Всичко	567868	567868	

УПР. СЪВЕТЪ: Председател: Д. Марков

ЧЛЕНОВЕ: Ст. Ж. Момов, Р. Иванов, Д. Р. Чалжков, В. П. Кжсев, Б. Ст. Дунков

Подпредседател: Ив. Митев

Счетоводител: Д. Коев

КОНТР. СЪВЕТЪ: Пред: М. Мит. Момов Секр.: Хр. Върбев Чл съв.: А. Вълков

Директоръ: Р. К. Калчев

ДОКЛАДЪ

На Контролния съветъ на Преславската популярна банка до 14-то редовно общо годишно събрание на членовете на сжщата.

Уважаеми Господа,

Въ изпълнение чл. чл. 70 и 71 от устава на банката и съгласно закона за кооперативните сдружения, докладваме Ви, че презъ отчетната 1937 година сме правили редовни и извънредни ревизии на сметките, дѣлата, ценностите и имуществото на банката и сме ги намирали редовни и въ изправност, споредъ устава, закона, решенията на общото събрание и разпореденията на Съюза на популярните банки и Б. З. К. Банка.

Приключаване въ края на 1937 г. е извършено правилно и както баланса за актива и пасива, така и ведомостта за загубите и печалбите сж правилно изнесени. Като Ви докладваме горното, молиме Ви да освободите отъ отговорност, както Управителния съветъ така и насъ за дѣлата ни презъ отчетната 1937 година.

Председател: М. Мит. Момов

Секретаръ: Хр. Върбев

Членъ — съветникъ: А. Вълков